41/51 Biblia
Stary Testament

I. Genesis

I k. 28

41/51 Biblia
Stary Testament

I. Genesis

– Uzupełnienia do
wydania
w tłumaczeniu Spitzera

I   k. 28

1

1

Uwagi do wydania drugiego

w tłumaczeniu wyrazy opuszczone objęte są znakami V–V.

liczby oznaczają stronice słownika hebr. niemiec. dra. Fürsta.

Rozdział I

zdanie

5) 8) 13) 19) 23) i 31) — (był) wieczór i ranek nastał, hoju = werden stać się = nastać.

5). — dzień (jeden) pierwszy (we wszystkich tłomaczeniach echod znaczy: jeden, jedyny, pierwszy

6) — (stanie się) powstanie,

7) — (zdziałał) stworzył, jeżeli mowa o Bogu: schaffen. 438

9). — (niech się zwidocznie) stanie się widoczna

11). — (roślinnością) trawę = desze" 138 — (drzewem) drzewami plur. „428 ejc" collectivum, rzeczownik zbiorowy — według rodzaju swego — (tak, jak.) w którem jest nasienie jego, aszer = zaimek względny 64

12) — według rodzaju (jego) ich — (niosące) wydające owoce

14). — (a) i — 16). — bajojm = w dzień (dniem) — (nocą) w nocy —

18). — (odróżniały) oddzielały światło od ciemności, „bdal" = 73. sondern. —

20). — (na powierzchni przestworza) pod przed sklepieniem „al pnei" = przed = pod, 457, rkija = sklepienie 554.

21). — według rodzaju (ich) jego — i widział —

2

22) — błogosławił (im) ich — (rzekł) rzekąc mówiąc (zapełnijcie) zapełniajcie.

24). — (wytworzy) wyda — rodzajów (swoich) ich, bo nie odnosi się do podmiotu.

25). — (utworzył) stworzył — bydło według rodzajów (ich) jego
26). — (według) na podobieństwo → 29) owoc (drzewny) z drzew, genetiv
31). — (zdziałał) stworzył jak zd. 7.

Rozdział II

1) — (było niebo) były niebiosa — wszelkie zastępy plural.
2). — (uzupełnił) dokończył, „kulūk" = vollenden 252
(z dniem) w dniu, — (po całym dziele) po wszyst-kich dziełach swoich plur. 307.
3) — (zaprzestał) odpoczywał, „szuwar" ausruhen 564.
(by nadal było czynne) niepotrzebne.
4) — (to) takie — (w dobie) w czasie, 216 — (zdziałał) stworzył
(niebo) niebiosa —
5) — (wzeszło) wyszło — (głębę) ziemię — aby
8). — (więc) i — zaszczepił) zasadził, „nūta" 357 = pflanzen (szczepić znacz (pfropfen)
9) — (urocze) miłe zwejrzenia — (dobre) smaczne (owoc)
10). — (A) i — a stamtąd / rozdzielili się / = jipurajd
11) — (jednego) pierwszego — (co) który, oraz zd. 13) i 14).
14) — (co) ten: hi, —
15). — (wziął) wziął — (usadowił) zaprowadził „nuchu" = führen
16). — (przykazał) nakazał, —
17). — (bo skoro zjesz z niego) albowiem w dniu, w którym będziesz jadł z niego, —
18). — (godną jemu) „k'negdō" znaczy dosłownie „aby była przy nim, następnie: „die ihm 345 corrrespondirt" oraz die ihm gleich ist, więc: „(która) aby mu odpowiadała
tu nie ma mowy o jakiejś godności, „godny" rządzi 2. przypadk.
/.

19). – (przywiódł) przyprowadził – aby (widzieć) dowiedzieć się – „ruu" erfahren 522. – (jakby je nazwał) jak je nazwie –
20) – „kuru" Namen geben 573 (i nazwał człow. imiona) i nadał człowiek nazwy – (dla – dla) 3. przyp. (godnej jemu) jak zd. 18). – 22) (przywiódł) przyprowadził
23) – na końcu zdania „ona"
24) – (kojarzy się) przyłącza się anhängen 125 – (organizacie) ciałem „basor" 102 Körper, Leib

Rozdz. III

1) – (chytrzejszy) przebiegły = schlau 435 – chytry ma także inne znaczenie, –
2) i 4) (ozwał się) ~~odezwał się~~ nie używane — rzekł, – (więc) też –
5) – (roztworzą) otworzą – 6). (wdzięczne jest) miłe jest ono
7) – (rozwarty) otworzyty – nadzy (oni) – (zasłony) zapaski = Schürze 166.
8) – (z chłodem dnia) w czasie wiatru wieczornego, „riach hajojm" = der abendliche Wind des Tages 534 – (pośród) między
10). – (zląkłem się) bałem się, juraj = fürchten. 229
12) – (a) i – 13). – (omamił) namówił = nakłonił, nüszü = verleiten 370
14). – (żeś) ponieważ – 15). – (nacierać) nastawać = czyhać
16). – (cierpienia) boleści – (ku mężowi pożądanie twe) męża twego będziesz pożądać „szyk" = begehren 576 – (lecz) a –
17). – (iżeś) ponieważ – (Adama) człowieka mężczyzny = Mann = Mensch. 9.
19). – b'zaas = plur. af = Angesicht 51, więc (w pocie czoła) w potach twarzy Angesicht (między różnemi znaczeniami „pune" nie ma znaczenia „czoło"

/.

21). — (odzież skórzana) odzież ze skóry, ojr = rzezownik

22) — (sięgnął) wyciągnął, szulach = ausstrecken 590

24). — (postawił) usadowił, szukan = wohnen lassen 589
(vom zuckenden Schwert
(krążącego) obracającego się, hufach = sich drehen) 149

Rozdz. IV

1) — (mężczyznę) męża — 2) (był) stał się = ward, — (uprawiacz roli) uprawiający rolę = rolnik

4). — (z tłuszczem) z tłuszczu mi z genet. tak jak „mi" b'skojrojs = z pierwocin — wejrzał V łaskawie V, „szuu el" = 606 von Gott gesagt = gnädig hinsehen

5) — wejrzał V łaskawie V jak w rd. 4.

7. — (czyhający) czyha — (oblicze) twarz

8). — (rozmawiał) i powiedział to k. do abl. — (A) i —

9) — jestem ja, — 10). (więc) tedy —

13). — (ozwał się) odezwał się — „awojn" znaczy w prawdzie
(nie używane)
wina, grzech, ale znaczy także kara za winę, co tu ma miejsce, ponieważ jest mowa o znoszeniu, a znosić można lub nie można tylko karę a nie popełnioną winę, więc (za wielki grzech) za wielka kara moja ‡

14). — (z powierzchni tej roli) z tej ziemi = z tego gruntu

15). — (więc) tedy — (siedmiokroć) siedmkroć.

17) — (a) i — (zrodził) spłodził (mężczyzna nie rodzi)

20) — (a on) ten — (ojcem wszelkich władających) wszystkich używających cytry, tufas 641 = gebrauchen

22). — (wykonawcą) kującego particip — (wszelkie) wszelakie

23) — „azyn" 19 = erwägen = prüfen, (dajcie posłuch) rozważcie

/.

— (mowie mej) moje słowa = imrusi 45. — (męża) mężczyzna
— (za simiec) z powodu siłca —

Rozdz. V.

1). — zeh = zaimek wskazuj. (oto) ta jest — (potomstwo) pokoleń plur
(Boże) Boga rzczownik. — 2) stworzenia / ich /
29). — (w pracy) z powodu pracy — (w trudach) z powodu trudów
(na ziemi) z powodu ziemi

Rozdz. VI

1) — (urodziły) rodziły — 2) — (więc) też —
3) — „dyn" słownik 129 do rozdz. VI zd. 3) = walten = herrschen
„nicht kann walten mein Geist unter den Menschen
(nie będzie sądził w człowieku) nie będzie rządził...
4) — (i rodziły) a te rodziły / 6 / (bolał) zasmucił się, 428 ucajw = sich betrüben
7) — (je) ich bo mowa także o ludziach
9) — (pokolenia) dzieje 620 — (cnotliwy) sprawiedliwy 474
11). — (zbrodni) gwałtowności = przemocy, chumos 183 = Gewalttätigkeit
13). — (wszelkiego ciała) wszystkich ludzi, busor = człowiek
kol busor 102 = wszyscy ludzie. — (wobec mnie) przede mnie = vor mich — „chumos" jak w zd. 11).
14) — gojfer = twarde żywiczne 120 — (osmolisz) pokryjesz
„kufar" 261 = bedecken — / wewnątrz / i zewnątrz
16) — (uczynisz) zrobisz (okno) — (aż) i —
17 — (sprowadzę) spuszczę (z nieba) — (zgładzić) zniszczyć — (18) (lecz) i
19) — (co żyje) ze wszystkich żywych istot, chaj = żywy 173 — 22) (co) jak = kajn

Rozdz. VII

1). — (wszystek) cały — (widziałem) uważałem za, 522 rüü = für jemanden halten
(w obliczu moim) przede mną.

2) — posiedu — samicę jego — 3). — al pnaj = na

4). — (gdyż) albowiem — (zeszłę) spuszczę —

9). — (parami) po dwoje — (weszło) weszły —

11) — (wszelkie) wszystkie — (bezmiernej otchłani) ~~wielk~~ licznych zbiorów wód!, thojm = zbiory wód 627

12) — (był) trwał — 13) — (właśnie) w samym dniu tym eccm = selbst 430

14) — (wszystko latające) wszelkie ptactwo Geflügel 405 — (ptactwo) ptaki —

19) — (wzmagały się) wzbierały — (i pokryły się) zakryły activum m'ojd m'ojd = z wielką (znaczną) siłą 284.

22). — ~~wszystko (co)~~ wszystko (które) co

23). — (i zgładził) zgładzone zostały passivum 298

24) — (wzmagały się) wzbierały

Rozdz. VIII

1). — (więc) też — (na — na — i na) niepotrzebne, wspomnieć z accusativem — (powiódł) spuścił na ziemię = ūwar 396 (spoczęły) stanęły, szuchaw = sich legen 585

2) — (otchłań) jak VII. zd. 11). — (zatamowany był) zatrzymany został, kūlū = zurückhalten 251.

3). — z nad = z ziemi — 7) — (ale) i — 8) (zmniejszyły się) opadły

9). — jeszcze — 11) — (wróciła) przyleciała „bi" = eintreffen 74. (oliwny) drzewa oliwnego „zais = Olivenbaum 156 (ubyły) opadły. — 12). — (nadal) powtórnie —

13). — (wysychały) wyschły — (odsunął) usunął (osychała) osuszona była —

14) — (wyschła) sucha była „jrwajss" przymiotnik = suchy

/.

19). – (rodów) rodzajów –

21). – (w sercu) „el" = do serca swego = do siebie – (wchłaniał) „ryach" = Wohlgefallen haben 533, więc: 3 upodobał sobie W.. albo Przyjemność sprawił W.. mu zapach – (gwoli) z powodu (gwoli = ku woli używa się w znaczeniu przychylnym, a tu jest przeciwnie)

Rozdz. IX

1). – (zapełnijcie) zapełniajcie. – (oddane są) oddane zostają

4). – (życiem) żywotnością nefesz = Lebenskraft 365

5). – (zwłaszcza) a jednak, „ach" = aber, sondern, jedoch 32 (gwoli życiu waszemu) życia waszego, l'nafszojs l' jest znakiem genetivu 269

7) i 1) (rozradzajcie się) bądźcie płodni, „puru" = fruchtbar sein [464]

8) – (stanowię) ustanawiam

10). – (z wszelkim zwierzęciem) z wszelkiego zwierza = genetiv jak poprzednie dwa wyrazy: „z ptactwa, z bydła"

11). – (nadal) więcej – (aby nie było już) i nie będzie więcej (dwa razy „aby")

12) – (który) które (odnosi się do przymierza) – (stanowię) jak zd. 8

14) – (roztoczę) zbiorę, „unon" = samelu (Wolken) 426.

15). – (organizmie) ciele – (nadal) więcej

16). – (abyś spojrzał) i spojrzę (1. osoba) – (dla pamięci) aby przypomnieć sobie (wspomnieć) przymierze – (organizmie) jak 15. [czasownik]

17). – (co) które – 18). – Cham √ on √ – 19). (Ci trzej) Trzej ci – (od nich) od tych, mający

20). – (mąż roli) rolnik –

22). – (zewnątrz) na dworze – 23). – (szli) podeszli – (że) i –

24). – uczynił √ mu √ – 25) przeklęty √ niech będzie √

√.

Rozdz. X

5). — (nadbrzeżne narody) nadbrzeżne kraje narodów
„aj“ = Küstenland 27.
9). — (mawia się) mówi się — Jako Nimrod bohater myślistwa
12). — między Niniwą i między (dosłownie)
19). — (dzielnica) granica „gwil = Grenze 106.
30). — ~~sw~~ (aż do góry) gór wschodu rzeczownik - Gebirge
31). — (ci to są synami) ci są synowie

Rozdz. XI

2) — (lecz) i — (ciągnęli) wyruszyli — (równinę) dolinę, biku = Tal 96
3). — (Hejże) nuże — (formujmy) wyróbmy, „lûwan lwajnim“ = Backsteine anfertigen 274. — (rozpalmy) wypalmy (do żaru) w ogniu, srajfu = ogień — (więc) i — (it) żywica ziemna chajmor = Erdharz 184 ~~(dostojania zbyteczne)~~
4) — (Baczność przy wojsku) dalejże — (stworzymy) zróbmy (imper) (stałe). — 5). — (synowie ludzcy) ludzie, bnej adom = Menschen
6) — (a tak) i to, w zeh = zaimek — (czynić) robić ~~(któreby)~~ co
7) — (Baczność) nuże, — 9). — (mowę) mowy plur.
27). — (Niech rozprzestrzeni) oby dał szerokie (obszerne) kraje Bóg Jafetowi (człowieka nie można rozprzestrzenić)
28, — (jego) swego (odnosi się do podmiotu)
30) — (dziecka) potomstwa wulod 152 = Nachkommenschaft
31). — (wyszli razem) wyruszyli z nimi

Rozd. XII

1) — (pobytu) urodzenia mojledes = Geburtsland 293
2) — (uczynię) zrobię — (wywyższę) uczynię poważane

/.

9 5

110.
„gndal" = angesehen machen (Namen) — (przeklinającego przeklnę) {gardzących tobą wzgardzę / lekceważących cię zlekceważę} „kulal" 505 verachten = geringschätzen.

4) — (więc) i — (jego) swoim — (przy wyjściu) w czasie wyjścia swego
5) — (tedy) i — (nabyli) Którego dorobili się, „ruchasz" 543 = erwerben — (zjednali) nabyli „üsn" 438 (Sklaven) erwerben (postąpić) pójść = iść.
6) — (przebył) przeszedł przez, „üwar" 63 = einen Ort durchziehen
7) — (oddam) dam — (więc) i —
abgeben = zurückgeben
8) — (głosił) sławił, chwalił „kuru" 573 (von dem Namen Gottes) loben = rühmen
9) — (wędrował) wyruszył dalej „nusa" 362 = fortziehen = aufbrechen (postępując) ruszając — idąc dalej
10). — (tedy) i — (aby pobyć) zatrzymać się = zamieszkać „gir" 113
12). — (żona to jego) żona jego ona
13) — (iżeś) że siostrą moją jesteś — aby mi się dobrze działo
15). — (A) i — chwalili ✓ ją ✓ — (tedy) i
19). — (ją) — (lecz) a — 20). — (nakazał) polecił.

Rozdz. XIII

1). — (wyszedł wzwyż) wyruszył fortziehen
2). — (stada) bydło, „mikne" = Vieh 327
3). — (początkowo) przedtem, „tchilu" = vorher 630 — (a tą) i między
4). — wystawił ✓ był ✓ — (pierwotnie) pierwej = przedtem — (głosił) jak XII. 8.
6). — nabytek (dorobek) — (iż) i —
7). — (stad — stad) bydła — bydła — (i był spór) i powstał spór —
8). — (swaru) sprzeczki — (pobratanymi) spokrewnionymi, „ach" = Verwandter 20.

./.

10). — (wzniósł oczy) wzniósł wzrok (lepsze wyrażenie) — (obejrzał) widział — (cały) zupełnie = w całości, „chylu" (przysłówek) = ganz = gänzlich. 252. — (okrąg) okolica — (ziemia) kraj — ~~aż~~ — był jak ogród Boga — Amorą (jakby) była jak

11). — (obrał) wybrał, 79. — (podążył) wyruszył, „nüsa" = fortziehen 362 ~~tak~~ — ~~zbratani~~ — ~~aż~~. —

14) — (wzniesże oczy) unieś wzrok

18). — (ruszył namiot) wyruszył z namiotem, „[12] ühajl" = mit Zelten ziehen —

Rozdz. XIV.

1). — (za dni) za czasów, 216 —

3). — (to jest teraz morza Solnego) to jest morze Solne (obecnie morze martwe

4). — (poddańczo służyli) albo samo „służyli" albo byli poddanymi

5). — (z nim trzymali) z nim byli

7). — (pobili niwę) „nuchu" = einnehmen = zerstören 359 niwę nie można pobić więc: zajęli albo zniszczyli równinę, „szdaj" = Gefilde = równina — (mieszkającego) który mieszkał albo ten mieszkał, „hä" = ten 139

10). — (więc) i — („więc" oznaczałoby, że dla tego uciekli do dołów na zagubę, bo wiedzieli, że tam doły)

11) i 12). — (uszli) odeszli — 12). — (bo on) a ten = w'hi

13). — (Tedy) i — (gdyż ten) a ten — (opowiedział) oznajmił

14). — pojmany √ został √ — (doświadczonych) zaufanych „chunich" = Eingeweihter = Bewährter, 185

15). — (rozdzielił) podzielił (swoich) się przeciw, sich teilen 180 —

16). – (sprowadził) przyprowadził (sam) względnie przywiózł z powrotem zurückbringen („sprowadzać" znaczy posłać kogo celem zabrania)
17). – (to jest) ta jest dolina Króla 18). – (bo był) a ten był
rzeczownik
19). – (władcy) przez władcę = pana accusativ
(Sklarz 365
21). – (oddaj mi dusze) daj mi ludzi „nefesz" = Person, Mensch =)
23). – (rzekł) mówił = powiedział
24). – (udział) łup = zdobycz „chylek" = Beute 180. – (mężów) ludzi – (spożyli) zjedli.

Rozdz. XV

1). – (widzeniu) objawieniu – (rzekłszy) mianowicie
2). – (dajesz) dasz. futur – (będzie) jest, hi = jest
3). – (tak więc) tak oto – (odziedziczy) będzie dziedziczył
4). – (doszło go) do niego = ajlow – (rzekłszy) jak zd. 1. (odziedziczy cię) będzie dziedziczył po tobie (ale tylko) tylko +
5) – wyprowadził V go V – (na zewnątrz) nadwór (Ki im = tylko 249) (czy) jeżeli – (takie) tak koj = przysłówek – 6). (Bóg) w nawias
7). – (w dziedzictwo) w posiadanie – 8) (dziedziczyć) posiadać
9). – (więc) i – (weź dla mnie), „łukach" znaczy tu darbrin„ gen 282 więc: ofiaruj mi
10) – (tedy przyniósł mu) i ofiarował mu – to wszystko)
12). – (twardy) głęboki „tardajmu = tiefer Schlaf 643
13). – (obcym) gościem gajr = rzeczownik = Fremdling, cudzoziemiec = gast 121 – (ich) jego l. poj. – (będą ujarzmione) będą je ujarzmiać albo oddadzą je w niewolę = dienstbar machen 394. (uciemiężone) uciemiężać je – rchojsz Habe = Gut = majątek (dobytek) – /.

15). (pogrzebiony będziesz) pochowany zostaniesz —
lepsze wyrażenie
16). —(niepełna jest wina) wina nie może być niepełna
tylko wina albo kara za winę (jak IV. 13) nie będzie za-
pełnie odpokutowana „szulam" 595 = vergelten = odpłacać
odwetować = odpokutować.

17). — pochodnia ~~płonąca~~

Rozdz. XVI

2). —(powstrzymał) zamknął „ucar" 430 = abschliessen
vom Gebären —(pójdź) idź — (zbuduję się przez nię)
„bunuk" 90 = Nachkommen verschaffen więc: może
sprawię sobie potomstwo z niej

3) —(Krzywda) zuchwałość = bezczelność, chumas = Frechheit 183

5). —(Krzywda moja na ciebie (niech spadnie)) zuchwałości jej
wobec mnie tyś winien „ulaj" 414 = ich bin schuldig,
włechu = tyś winien. — (a tobą) i między tobą —

6) — (oto) patrz — (w ręce twej) pod władzą twoją, „jad" 211
= Gewalt, Macht. — (z nią) jej — (dobre) słuszne —
(upokorzała) gnębiła „unuk" 425 = bedrücken a nie demütigen
(przed nią) od niej mipuneha —

8). — (władczyni) pani — (pójdziesz) idziesz —

9). —(pod rękami jej) „tachas jadehu" = przed nią 211.

11) — (więc nazwij) i nazwiesz 12). (dzikim) srogim

13). — (wezwała) nazwała — (po zjawieniu) po zjawie —

14). — studnia (Lachaj Roi) b'air lachay roi = Brunnen
des anschauenden lebendigen Gottes 70 = studnia
patrzącego żywego Boga.

Rozdz. XVII

1). – (miał Abr.) liczył – (Wszechpotężny) Wszechmocny takwywanie
(postępuj wobec mnie) prowadź się = zachowuj się uczciwie
trzeba dodać w nawiasie, że to znaczy i przestrzegaj moich nakazów 145. 146.

3). – (oblicze) twarz swą – (rzekłszy) mianowicie = w te słowa
4). – (oto) patrz – (a) i – (będziesz) staniesz się –
6). – (rozmnożę) zrobię cię płodnym „pirüth" 464 = fruchtbar machen = reiche Nachkommenschaft geben dam ci liczne potomstwo – (rozkrzewię) zrobię z ciebie narody „nüsan" 375 = zu etwas machen
7). – (ustanowię) hakimoþi „kim" 499 = wieder herstellen (einen Bund) potwierdzę = odnowię – (przymierzem) jako przymierze –
10). – (mężczyzna) płci męskiej – (przestrzegać będziecie) przestrzegajcie – 11) (obrzezacie) obrzezajcie –
12). – (męski) płci męskiej. 157 zuchor = das Männliche
13). – (a mieck) i – (przymierzem) jako przymierze –
15). – (zwać) nazywać
16). – (a) i – (będzie rozkrzewiona) stanie się matką narodów = będą z niej narody jak w. 6.
17). (oblicze) twarz – (uśmiechnął się) roześmiał się – (rzekł w sercu) pomyślał w duchu „ümar" 45. znaczy tu myśleć przy wyrazie „b'leiw" – (wieku stuletnie) liczącemu 100 lat – (narodziłby się) narodziłoby się niezwykłego

./.

18). – (już) tylko – (żył) miał dobre życie [174] „chujn" = wohlleben
19). – (A) i – (ustanowię) jak zd. 7. – jako przyjmiesz
21). – (lecz) i – (ustanowię) jak zd. 7.
22). – (skończył) przestał „Külü" 252 = aufhören –
(uniósł się) wzniósł się –
23). – (tego samego dnia) b'ecem w tym samym dniu
24) i 25). – (miał) liczył – 26). – obrzezany (był) został

Rozdz. XVIII

2). – (skoro – tedy) i – i – (wzniósł oczy) uniósł wzrok
– (tedy ujrzał) i zobaczył – (do wejścia) wybiegł od wejścia
3). – (przejdź) odejdź / proszę /, „ūwar min" [396] = odejść od = opuścić
4). – (Przyniosę) przyniesę Torob. – (obmycie) obmyjcie
i oprzeć się –
5). – (kromkę) kawał, „fas" 464 = Stück (kromka = Bissen) a było 3 ludzi
6). – (więc) i – do namioty / do / Sary. –
7). – (który) a ten – aby – 8) – (koło) obok = przy – 9). – (a) i –
10). – (około nowo odżywającego czasu) o tej porze (odżywającego przyszłego roku b'ajs chaju [441] = so die Jahreszeit wieder auflebt, „ajs" = Jahreszeit. – (które) a to (wejście) było za nim (mówiącym)
12). – (uśmiechnęła się) śmiała się – (w sobie) w sercu = w duchu „Kerew" = serce 574 – mieć – (doznawałabym) miałabym „hojsen li" = dostałaby mi się rozkosz
(starcem) albo starzec albo jest starcem
13). – (więc) i – skoro / ja / wa'ani –
14). – (dziwna) czy trudna Wiek... rzecz jaka. „jipūlaj" [452] = ist denn Gott etwas zu schwer? – wrócę do ciebie koło czasu

/.

nowo odżywającego) o tej porze (lamojajd) wrócę do ciebie roku przyszłego, jak zd. 10.

15). — (obawiała się) bała się — 17). — zataję √ja√ a'ni —

19). — (że) aby „lmaan asser" = auf dass (urnatem judatiw ?

20). — (wielki jest) stał się wielkim —

21). — ~~(o mieście)~~ (na Sodomę..) o = z powodu — (doszedł) dotarł —

(postępuje) czynią = üsyk 438

23). — (przystąpił) zbliżył się. nügasz = sich nähern

24). — (jest) znajduje się, jesz = es gibt — (wśród miasta)

w mieście b'sojek = in 628 — (odpuścisz) podarujesz

winę = przebaczysz nüsü 271 = vergeben —

(miejscu) miejscowości = miasta „mikim" = Ortschaft

Stadt. — (w pośród) wewnątrz = w nim „b'kirbü" 574.

25). — (byś uczynił) uczynić infinit. (żeby nie były dwa by i aby po sobie) — (żeby cnotliwy był) i byłby cnotliwy

26). — (wśród miasta) w mieście jak zd 24. (odpuszczę) przebaczę

27). — hojalti od czego pochodzi ? (odważyłem się) ośmie-liłem się — 29). nie uczynię √tego√

32). — (nie gniewaj się) niech się nie gniewa P.

Rodz. XIX.

1). — (na spotkanie) naprzeciw nim „likras" = entgegen 573

2). — (zawróćcież) wstąpcież, „sir mit el" = einkehren 387

wstaniecie √rano√. — 3). (zawrócili) wstąpili. —

/.

4). – (jeszcze nie) zanim „terem" 207 = bevor – (z każdego kąta) zewsząd = ze wszystkich stron, „mikuce" 571 = von allen Enden.

8). – (otóż) patrzcie – (mężów) mężczyzn – (dobre) słuszne – (dachu) domu „kojru" = dom. 501 (belka) –

9). – (ker) i = też – (na pobyt) aby mieszkać „gir" 113. czasownik = mieszkać = przebywać. – (jako) jak – (natarli) nalegali „pucar" 451 = dringen

10). – (wwiedli) wprowadzili „bi" 75 = einführen –

12). – Kogo jeszcze – (którzy są twoi) których masz = którzy do ciebie należą. – (miejsca) miejscowości = miasta – (w obliczu) przed –

14). – (więc) też – el = do narzeczonych

15). – weszła zorza poranna) – (w nieprawości) przez niepr. = z powodu niepr..

16). – (w) z litości = przez litość. – (wyprowadzili i zo- stawili poza) wyciągli i odprowadzili za miasto „jucu" 226 = wyciągać, „nuchu" 354 = odprowadzać

17). – (go) ich = ojsom – (uchodź gwoli duszy swojej) ratuj życie swoje, „mulat nafszoj" = sein Leben retten 308 (uchodź) ratuj się – (tabait ?

19). – (wielkie jest miłosierdzie) uczyniłeś wielką albo znaczną twoją łaskę = chesed „tigdal" = czasownik od gadal = gross machen (die Gnade) 110 – (dusze) życie – przy życiu.

20). – (Otóż) Patrzcie – (stoi) czyż nie (haloj) małe ono

./.

— (aby tylko przy życiu została dusza) i zachowane zostanie życie moje = i przy życiu zostanie = żyć będzie dusza moja

21). — (wywrócę) zniszczę = Fürfach 148 —

22). — (dokonać sprawy) uczynić X nic — spiesz / się /

25). — (okrąg) okolicę — (roślinność) plony „ cemack 483 = Erzeugniss (der Erde)

27). — (powstał) wybrał się „ szucham" 588 = wybierać się idąc ku) do = el. — 28). — (okręgu) okolicę — (jakby) jak

29). — (gdyż obalił) gdy zniszczył — 30). — (więc) i —

32). — (upoimy) spoimy = dajmy się napić ojcu wina szukur" 615 = zu trinken geben — (przy nim) z nim

33) — (upoity) spoity albo — (o ułożeniu) o położeniu się

34). — (leżałam) położyłam się — spojmy go winem / także /

35). — (upoity) spoity — (ułożyła się) położyła się — (o ułożeniu się)

38). — także / ona / — praojcem Amonitów

Rozdz. XX

1). — (tedy) i — (ku południowi) południa rzeczownik genet.

3). — (wiedz, że) oto ty — gdyż / ona / — (małżonką męża) mężatką „ b'ylas bual" 93 = mężatka

4) — (zabijesz) zniszczysz = zgładzisz, 5). — to uczyniłem

6). — (mu) do niego = ejlow — (a także ja) i ja także

7). — (wszystko co twoje) wszyscy, którzy do ciebie należą (tylko ludzie umierają więc)

8). — (więc) i — (do uszu) przed uszami, Erzählen vor jemandes Ohren. 19. — (słowa te) zdarzenia te, dewarharz = diese Begebenheit 126 /.

9). – (przywiódłeś) sprowadziłeś – (nie należy pełnić) nie (robi) czyni się – (wykonałeś) popełniłeś

10). – (upatrywałeś) zamierzyłeś „ruūh" = beabsichtigen 522

11). – (gdyż mówiłem sobie) albowiem myślałem „ūmaz"[45] = denken

12). – (na miejscu tem) w miejscowości tej – (więc) i –

12). – żoną moją –

13). – (na tułaczkę wywiódł) na pielgrzymowanie wyprawił mnie rzekłem tedy – (ta) taka – (miejscu) miejscowości – 14). (więc) tedy

15). – (dobrze) przyjemnie

16). – (zasłoną ócz) „ksys ajnajim" = Sühne Geschenk 258 w słowniku do Genes. 20.16.: „siehe, dieses sei dir ein Sühne Geschenk für alles, was mit dir geschehen ist und vor allen" = to niech będzie tobie (dla ciebie) darem pokuty za wszystko, co z tobą się stało i wobec wszystkich ~~(przed~~ — 17). – (że) i

18) – (bowiem) „albowiem" na początku zdania (zawarł) zamknął jak XVI. 2.

Rozdr. XXI

1). – (nawiedził) zaopiekował się „pukad es Saraj" = er nahm sich an der Sara 462. – jak V był V przyrzekł.

4). – (mającego) liczącego 8 dni – 5). – (miał) liczył 100 lat

6). – (Śmiech) pośmiewisko = kpiny „cchojk" = Gespött 478

7). – (Karmić, będzie) karmi,

13). – (w naród) narodem uczynię – (będzie nazwane twoje potomstwo) nazwane zostanie tobie potomstwo)

/.

— (wstał) wybrał się „szuchaw" = sich (früh) aufmachen 588
14). — (wyprawił) odprawił „szulach" = entlassen 592
(po) w pustyni — (poszła) odeszła
15) — (A) gdy — (wyczerpała się woda) nie stało wody —
(więc) tedy — 16). — (poszła) odeszła.
17). — (więc) i — (zawołał) kura, el 572 = odezwał się do
(obawiaj się) bój się —
18). — (weź) podnieś, szu = podnosić 557 — (ujmij go)
ujmij go silnie „chuzak b'" = fest ergreifen 171 —
(w naród) narodem wielkim (uczynić kogo czem)
19). — (że) i — (napoiła) dała pić chłopcu „szuku" 615 = zu trinken
geben (von Menschen)
20). — (a wzrósł) i wyrósł — (łucznik) strzelającym z łuku (dostownie) „ruwaw" 526
= abschiessen (Pfeile) — 22) — (wódz / führer) dowódca (Befehlshaber)
23) — (tedy) Teraz — (sprzeniewierzysz się) oszukasz = okłamywać, „szikar" 617 =
lügen = täuschen — (synowi) dzieciom „nin" 358 = Nachkomme
(potomstwu) potomkom, „neched" = potomek. 359. — ~~tej~~ według
25). — (A) i — (wypominał) robił wyrzuty, juchach = zurechtweisen
(kopczach od czego ? — (z wodą) wód genetiv
26). — ~~(A) i~~ — (ani — ani) i — i — 30). — (przeto) że = ki, — (żeby) aby były
(owę) tę — 32). — (więc) i — (wódz) dowódca — 33) — (głosił) jak XII. 8.

Rozdz. XXII.

2). — (idź) udaj się — (wywiedź) ofiary „ulu" 418 = opfern — (na) jako całopal.
3). — (wstał) wybrał się (jak XXI. 13). — (naciosał) natupał buka 96 = spalten
4). — (podniósł oczy) wzniósł wzrok — 5) — (spocznijcie) zostańcie „juszaw" 233.
bleiben = sich setzen — (z chłopcem) i chłopiec — (pokłonimy
się) pomodlimy się „szuchu" 579 = Andacht verrichten.
/.

7). – (gdy ozwał się) i odezwał się –

8). – (upatrzy sobie) postara się = wybierze, 522 rüuh = sorgen = auswählen

9). – (ułożył) położył – (nad drwami) na drwach –

13). – (więc) i = też – (podniósł oczy) wzniósł wzrok – (za nim) następnie achar = nachher (gdyby miało znaczyć „za nim", byłoby „acharow" jak XIX. 6).

14) – (złożył go) ofiarował go jak zd. 2. – jako całop.

(upatrzy) postarał się (wybrał) jak zd. 8). – (przeto) jak aszer = wie – jerze – (upatrzone) będzie wybrane = będzie staranie

16). – (spełniłeś) uczyniłeś – (przysiągłem) postanowiłem = przyrzekłem sobie

17). – (odziedziczy) w posiadanie obejmie = posiędzie – (bramy) miasta 608

18) – (skutkiem tego) dla tego że, 431. – 19). – (powstali) wyruszyli

20). – (i mówiono) a mianowicie – 24) (przybrana żona) nałożnica

Rozdz. XXIII.

1) – (zmarła) umarła –

2) – (więc) też – (bolić) oddawać się żałobie

3). – (zprzed oblicza) od – (przemówił rzekłszy) odezwał się mówiąc. – 5). – (A) i –

6). – (Bożym) Boga genet. – (najprzedniejszy) {dobo[r]owy / wybranym miwchar" 286 = auserlesen, nie ma podstawy do 3. stopnia

" ~~zmarła pomyślnej przyjmiałaś~~

(wzbroni) odmówi kulu = versagen – (abyś pogrzebał) pochować infinit.

7) – (więc) i – 8). – (za mnie) dla mnie

9). – (Krańcu) Końca – (srebro) pieniądze Kesef = geld 259 (wśród was) u was – (dziedziczny) własny

10). – (wpośród) między – (do uszu) przed uszami –

11). – (oddałem) oddaję – (przed oczami) przed = wobecności b'ejnaj 411. = vor

./.

12). – (więc) tedy – 13). – (do uszu) przed uszami ~~w obecności~~ (srebro) pieniądze – ~~je~~ –

14). – (A) i – 15). – (znaczy) jest – 16). (u kupca) u kupców

17). – (co) które – ~~jakie~~ – 18). – (jako nabytek) w posiadanie

20). – (dziedziczny) własny.

Rozdz. XXIV

1) – (Gdy) i – (tedy) i – Bóg błogosławił Abr. nie dopiero, gdy był stary, lecz przedtem) – 2). – (więc) tedy – (też) proszę –

3). – (abyś nie wziął) że nie weźmiesz, asser = że.

4). – (Ale) że, (dalszy ciąg zaprzysiężenia) – (weźmij) weźmiesz.

5). – (A) i – (ze mną) za mną (achraj) – (zaprowadzić) na„ powrót odprowadzić szuw 571 = zurückführen – ~~wtedy~~ –

6) – (zaprowadził) odprowadził – 7). – rodzinnego / mego /

(zaprzysiągł) uroczyście przyrzekł „szuwa" 563 = heilig versprechen. (Bóg nie przysięga)

8). – (jesteś) będzie fut. – (zaprowadź) odprowadzaj

9). (w sprawie) na sprawę

10) – (więc) i = tedy – (wszelakie dobra) wszystek majątek / cały

(powstał) wybrał się –

11) – (rozłożył) kazał wielbłądom klęknąć (na spoczynek) „kiwrach" (od burach) 100 = niederbeugen lassen Kamele zum ausruhen – (u) przy – (przybycia) wychodu = przychodu – 13). – (ludzi) mieszkańców

14) – ~~aby~~ – ~~ona~~ – (po tym) po niej feminin. i wink"

(wyrzadziłeś) wyświadczyłeś" i zd. 14, „hojchachti" od czego pochodzi

15) – ~~że~~ – zanim / ten / – ujemnie – dodatnio 16). – ~~to~~ – (zaznał) znał

(podniosła go) przyszła na górę, watual od olu 418 = heraufkommen (zeszła do studni i po napełnieniu przyszła na górę)

/.

17). kagmiini - od czego? 22

18) – (A odrzekła) i rzekła – (zniosła) zdjęła = spuściła (pić) napić się –

19) – (dość napoiła) zaprzestała dać mu napić się, 252 kulü = aufhören (zupełnie napoję się) dosyć napiję się –

20). – (wylała z dzbana swego) wypróżniła dzban swój „ürük" 434 = ausleeren (einen Krug)

21) – (zdumiewał się) zdumiał – (milcząco) milcząc particip.

22) – (zupełnie napoiły się) zaprzestały pić, jak zd. 19. „wagi" bez nawiasów – szekli √wagi√, 338 miszkol = Gewicht

23) – czyją córką jesteś ty – 24) – (A) i –

26) i 48 „wajikkad" (od czego? i uwielkojał) (ukorzył się) ukląkł = szüchü

27). – (Jestem na drodze) ja jestem w drodze – uwojchi – (braci) krewnych. „achaj" 20 = Verwandter

28). – (więc) tedy – 29). – (na zewnątrz miasta?) nadwór, kachicü 169 = hin aus

30) – mężów – 31). – (więc) i – (na polu) na dworze, chic = draussen

32) – nóg jego i √nóg√ ludzi – 33) (aby jadł) do jedzenia.

34) – jestem ja – (że wielkim stał się) rozwielmożył go „güdal" 110 = czasownik = mächtig machen (wzbogacił)

39). – (ze mną) za mną, acharoj jak zd. 5).

40). – (w obliczu) przed obliczem – 41) – zaprzysiężenia √mego√

42). – (raczył poszczęścić) poszczęścił – 43) – oto √ja√ stoję

44) i 14) ta to – „kojchyjach" od czego pochodzi?

45). – (jeszcze nie) zanim = terem, – (mówić) myśleć, (w sercu) w duchu jak XVII. 17.

47). – jesteś ty – (A) i – (zagadnąłem) mówiłem –

48). – (prawdziwą) prawdy, emes rzeczownik

51). – (synowi) albo syna 2gi przyp. albo dla syna

52). — (ukorzył się) pokłonił się —
55). — (więc) też — (pobędzie) zostanie 233 bleiben — „kilka" bez nawias
57). — (ust) o jej zdanie „pek" = 446 Ausspruch
59). — (odprowadzili) puścili = wysłali „szulach"
60). — (tysiącem i myriadem) tysiącem myriad-genetivus
(bramę) miasta, szaar 608 = miasto
62). — (właśnie od) mibój = ze swego chodu = ze swej
przechadzki — (gdyż) a on — (na południu) południa
2gi przypad.
63). — (rozważać) modlić się „sziach" 573 = beten = sich reli.
giösen Betrachtungen hingeben, (podniósłszy) unósł wzrok
65). — (przemówiła) rzekła = powiedziała — (A) i —
(zasłoniła się) zakryła się „kusu" 258 = zakryć się
inny źródłosłów „cuif" znacz. zasłona
66). — (A) i

Rozdz. XXV

6). — (przybranych żon) nałożnic (wschodniego) wschodu
genet.
7). — dni lat życia (dni żywota) + jmaj szuaj chajaj —
9). — (więc) i — kupił V był V —
13). — (i Kedar) następnie Kedar (i Kedar znaczyłoby,
że pierworodny był: „Nebajot i Kedar i tak dalej
19). (i to jest potomstwo) i te są potomstwa = potomek plur.
20). — (smat) liczył 21 (o żonę) za żoną „l'nojcha"
= „für" nach den Verben des Bittens 359
(ubłagać) uprosić „usar" 443 = sich erbitten lassen
22). — (tłoczyły się) trącały się „rucac" 553 = sich stossen
(w łonie) w ciele = żywocie „kerew" 514 znacz. Körper,
Leib a nie Schoos. — (Pocóż ja jestem) Pocoż ja
brzemienna albo poczęłam —
23). — (A) i (w łonie) żywocie „beten" 80 = Mutterleib
i w. 24) —/.

23). — (nad drugie wzmoże się) przemoże drugie „umać" = überwältigen = przemóc = pokonać; ~~(starszy) mocny „raw" 526 = mächtig (młodszy) słaby, „cuir" = klein, gering~~ —

24). — (spełnione były) upłynęły „mulaj" 306 = die Tage zum Gebären sind abgelaufen. — 25). — (jakby) jak — (rudy)

26). — (trzymała) obejmująca = (pięta) chwytająca, „uchaz" 21 = erfassen = ergreifen, ojkezes imiesłów — (miał) liczył — (za narodzenia ich) gdy urodzili się oni. —

27) — (mieszkańcem) prawy = uczciwy „tom" 634 = rechtschaffen = redlich. (przebywający) mieszkający w namiotach

28). — (jadał chętnie) ~~upolowane~~ (bo) dziczyzna była wedle jego smaku „b'fiw" 446 = nach seinem Geschmack. „caid" = dziczyzna = Wildbrat

29) — (uwarzył) ugotował = przyrządził „zyd" 154 = kochen = bereiten (warzywa) potrawę „nazyd" 353 = Gericht — (gdy) tedy —

30). — (więc) i — (łykać) jeść „luat" 281 = essen lassen z V tego V czerwonego — każe = V tu V — (przeto) dla tego

31). — (A) i —

32). — (idę na śmierć) tak mówi skazaniec przed szubienicą: albo zbliżam się ku śmierci — jestem bliski śmierci albo ~~wybieram~~ (idę) ~~się~~ ku śmierci

33). — (warzywo) potrawę — (i zjadł i wypił i powstał) i jadł i pił i wstał — (wzgardził) zlekceważył, „buzu" 78 = gleichgiltig sein

---

do Rozdz. XXVI zd. 8: (przedłużyły się) = mieszkał tam dłuższy czas „irach" = verweilen (die Tage lang machen) przebywał

Rozdz. XXVI.

1). – (był) nastał. – –

3) – (spełnię) potwierdzę = odnowię = zawarne uznam (jak XVII. 7. 19. 21.) (przysięgę) przyrzeczenie – (zaprzysiągłem) uroczyście przyrzekłem –

5). – (w nagrodę) za to, że „ajkew aszer" 431 = dafür, dass (przykazów) przykazań – (prawo) ustaw chojk = Gesetz von Gott 191

6) – (więc) i – 7). – (mężowie) ludzie – (dla) z powodu – (wszak) albowiem = ki –

8). – (przedłużyły) dłużyły się (patrz uwagę na stron. 24. na dole) – (ujrzał) widział – (żartował) igrał –

9). – „Ki amarti" = ponieważ myślałem albo owszem ki = freilich 248 (przez) z powodu niej –

10) – (jeden) ktoś, „echod huom" = irgend einer aus dem Volke 20. (przywiódłbyś) sprowadziłbyś – (przewinę) winę –

11). – (lub) i – (zemrze) umrze –

12). – (więc) i – (zasiał) siał, („zasiał" znaczy jednorazowo i wymaga dalszego przedmiotu zasiania) – (uzyskał) otrzymał, „mucu" 324 = erhalten – (plony) miary, „sz'ojr (plur. sz'ojrim) 609 = miara (mu) go (albo dla niego)

13) – (wzmógł) wzbogacił się „gudal" 110 = reich werden (postępował w wielkości swej) i coraz bardziej się wzbogacał, „wajajlech hulojch" drückt aus das fortwährende der Handlung 145.

15) – (zapełnili) napełnili

16). – (więc) i – (jesteś) stałeś się – (bardziej) o wiele

17). – (usadowił się) osiedlił się – „chunuh 185 = sich niederlassen

18). – (rozkopać) odkopać = na nowo wykopać – (wodne) wód genetiv (zakopali) zasypali – (jak) którymi

19). – źródło (studnia) „b'air = studnia (źródło = ajin 411)

20) i 21). – (kłócili się) sprzeczali się „riw" 532 = streiten – (swar) gwałt = wymuszenie „ajsek" = Expressung 439. –

21). – (zwada) nieprzyjaźń „sytna" 583 Feindschaft = nienawiść

22). – (gdyż) albowiem – (rozprzestrzenił) wolną przestrzeń zrobił = dał ludziom nie można rozprzestrzeniać = weit machen – „ruchaw" 538 = weite Grenzen machen, „rchojwojs = weiter Raum

24) – (wtedy) i – (wobec wyrazów „nocy tej" że" wyrażenie „wtedy" nieodpowiednie (bo z tobą ja) bom z tobą ja albo, bo z tobą ja jestem

26) – (towarzystwo) orszak „ackizas majrajajhi" = Gefolge seines Freundes (seiner Freunde)

28). – (rzekliśmy) myśleliśmy 45 – (a między) i między

29). – (w spokoju) w zgodzie. Eintracht

32) – (w sprawie) co do „al ojdojs" 73 = wegen (kopali) wykopali

33). – nazwa /tego/ miasta „huir" h = genet.

34). – (miał) liczył – pojął /za/ żonę

Rozd. XXVII

1). – (zestarzał się) starcem był, „zukajn" 160 wereowinh Greis (zamroczyły się) ~~wzrok~~ oczy były osłabione = zamglone „kucku" 243 = matt, schwach sein – (aby widzieć) „majrojs" ~~Gesichts~~ (jaka forma? i od czego pochodzi) – (syna /swego/ – (otoż) oto (zdaje się imiesłów od rauh = patrzeć, więc: i zamglone były oczy jego (patrząc) gdy patrzały) –

2). — (oto teraz) patrz że —
3). — (a) i — 6). — (rzekać) mianowicie = ~~A~~ te słowa —
9). — (weź) przynieś, łukach = łolen
11). — (owłosiony) włochaty = kosmaty
12). — (zwodziciel) głupi, pijany „mtataja" imiesłów bierny od „tua" 640 = trunken, verstandlos — (przywiódłbym) sprowadziłbym
13). — (na mnie przekleństwo) ja będę winna przekleństwa, „ulaj" = ich bin schuldig 414 —
15). — (najwytworniejszą) kosztowną „chemidoys" 182 = kostbar (nie ma podstawy do 3. stopnia)
17). — (który) które — 18). — (więc) i — (przybył) wszedł (z nikąd nie przybył) — 19). — (powstań) wstań
20). — (gdyż) albowiem — (nasłał) wysłał naprzeciw; „kuruh" = entgegen kommen lassen 575. — (przedemnie) naprzeciw mnie
23) — (owłosione) włochate = kosmate jak zd. 11.
25) — (podaj mi) przynieś mi, „nugász"[347] = herbeirücken (abym) a będę — (i podał) jak wyżej —
27.) — (błogosławił) (mu) dla niego W... bajrachoj (błogosławił pole dla niego)
29). — (niech kłaniają się) kłaniać się będą —
30). — (spełnił błogosławieństwo) skończył błogosławić, więc (nic miał co spełniać) — l'onrajch = infinitiv „kuln" = vollenden = fertig sein — (że) tedy — (z przed oblicza). — od —
33). — ajfoj[57] = eigentlich, któż (właściwie) był.
35). — (w podstępie) podstępem = (w sposób podstępny)

/.

36). – haki" = czy dla tego – a (oto) – (podszedł) miał po„ "dejść" (przy nadaniu imienia jeszcze nikogo nie podszedł tylko miał podejść w przyszłości)

37). – (więc) i – (zaopatrzyłem) wzmocniłem „šūnach" 387 = kräftigen stärken – 39). – (w) z nim – (w) z –

40). – (ale) i – (gdy narzekać będziesz) tarid od rid = umherschweifen – umherwandern im Schmerze u. das Joch abwerfen 533

41). – (rzekł) pomyślał – (zbliżą się) zbliżają się

42). – (A) i – (mn) do niego „ajlow" – (pociesza się co do ciebie) mści się na tobie aby cię zabić = mszcząc się na tobie zabije cię, „nuchamu" 355 = sich rächen, misnachajm = imiestów (99. burach = fliehen

43). – (powstań) wstań wybierz się w drogę (uchodź) uciekaj

44). – (czas niejaki) czas jakiś – (zapalczywość) gniew = af

45). – (obu was) z was obu – ograbionym być z czego tu lepiej: pozbawionym być was obu

46). – życie (moje) – (obmierzło mi życie) skończone życie moje „kucah" 570 przymiotnik = skończone

Rozdz. XXVIII

3). – wszech(potężny) mocny – (rozpleni) „puru" 464 = reiche Nachkommenschaft geben = vermehren – rozplemić. – 5). – (więc) i – (że) i – 8). (więc) gdy

9). – (oprócz) obok „al" = bei = neben

11) – (miejsce) miejscowość – (natknął) natrafił „paga" 444 = antreffen – (aufstossen) (tedy) i – ułożył gdzie a nie dokąd więc pod głową

/.

13). – (stojący) stał – (ty) ty –
14). – proch / ziemi / = (Kaafer hmirec)
15). – (przywrócę) napowrót zaprowadzę – (spełnię) uczynię
16). – (gdy – tedy) i – i – 17). – (zląkł się) bał się „jira"[229] = sich fürchten.
18). – (włożył / był / – położył był pod głowę – (więc) i –
19). – było (Luz) – (imię) nazwa –
20). – (na pokarm) do jedzenia lechol infinitiv. – (to) tedy –
21). – (powrócę) zaprowadzi mnie napowrót „sziw"[570] = zurückführen

(Rozdz. XXIX)

1). – (podniósł nogi) wybrał się (w drogę) (synów) mieszkańców, „b'nej Kedem"[89] = mieszkańcy wschodu
2) – (spojrzał) patrzał (schauen) – (stada) trzody (owiec) = eder[402] = Herde (Schafe) – (wylegujące) leżących (owiec) „ruwac"[528] = liegen – (ale) i – (ogromny) wielki – (nad) na otworze
3) – (tedy) i (druga część zdania zaczyna się w zdaniu 4. od słowa „tedy") – (trzody) owce = cojn – (z nad) z otworu – (zwrócili) przywrócili albo położyli napowrót (zurückbringen)
6) – (czy pomyślnie mu się wiedzie) czy ma powodzenie „szulojm" rzeczownik z dativem „loj" Wohlergehen 591. – (pomyślnie) ma powodzenie – (a) i – (nadchodząca) nadchodzi = idzie
8). – (A) i – (a) i – (z nad) z otworu 10). – (jego – jego) swej – swej
11). – (podniósł) uniósł

./.

12). – (siostrzeńcem) krewnym „ach" 20 = Verwandter – jest Vau V

13). – (więc) i – 14). – jesteś (ty) – 15) – (więc) i –

17). – (pięknego wejrzenia) piękna z wejrzenia. – wyrażeniu „wejnaj rakojs" co do Lei przeciwstawiono ~~przeciwstawiono~~ wyrażenie „jfas tojar wifas mar'e" co do Racheli, z tego wynika, że Lea nie była pięknej postawy i nie była piękna z wejrzenia; „ajnaj" znaczy nie tylko „oczy" ale także „twarz" i „wygląd" = Gesicht = Aussehen = Gestalt, 411, „rach" plur. „rakojs" znaczy schwach = blöde = bez wyrazu 542 – więc „wajnaj rakojs" = należałoby tłumaczyć: „a twarz Lei była bez wyrazu = brzydka albo „wygląd był brzydki bez wyrazu.

gdyby wyraz „ajnaj" odnosił się do „oczu" Lei a nie do jej „wyglądu" lub „twarzy" byłby dualis „ajnajim"

19). – (pozostań) zamieszkaj. –

20). – (w miłości jego ku niej) ponieważ kochał ją, „uhaw" = (b'ahawusoj) czasownik = kochać

21). – (spełniony) upłynął „mulaj" (von der Zeit) ablaufen 306.

23). – (że poszedł) i (Jakób) poszedł.

24). – (A dał jej Łab) i dał Lab. jej – (na) za

25). – (że oto) a oto – 26). – (ale) i –

27). – (wypełnij) wytrwaj, „mulaj" = aushalten 306

28). – (przetrzymał) wytrwał – 30) (więcej) bardziej – 32) – albowiem –

33). – V ja V byłam

34). – (przywiąże się) zostanie przy mnie „luwah" = bei Jemand bleiben 276

Rozdz XXX

1) – (synów) dzieci – „ben" pluralis = Kinder 89.

/.

2). — (zapłonął gniew) zapłonął gniewem Jakób — jestem ja) — (zaparł się ciebie) odmówił ci, „mūna" mit „min" = verweigern = versagen. —

3). (na łonie moim) na kolanach moich. „berech" plur. „birkaj" = Knie 100 (między „Schoss) — (będę zbudowany przez nią) otrzymam albo sprawię sobie potomstwo z niej „binūh" = Nachkommen verschaffen jak. Rodz. 16. zd. 2.

4) — (skąd? przybył) poszedł

6). — (osądził) wymierzył mi sprawiedliwość („osądzać" znaczy verurteilen) — (a) i —

13). — (córy narody) kobiety, niewiasty

14). — (A) i — żniwa √ pszenicy √, „chitim" = Weizenernte

15). — (i wziąć chcesz) aby także wziąć — (więc) tedy — √ dla tego √ niechże — (obok ciebie) z tobą „imoch"

16). — (pójdziesz) przyjdziesz — najęłam ciebie nie „si" — za cenę √ pokrzyków √ —

17). — (narodziła) urodziła

18). — (wynagrodzenie) nagrodę = Belohnung nie Entlohnung — (iż) ponieważ. —

20) — (tym razem) teraz „hapaim" = jetzt 460.

28). — (wynagrodzenie) a dam ci je —

30). — (Trocha) mało było, co miałeś — (tobie) dla ciebie albo ci (dla zabiegów moich) po moim przyjściu „regel = Gang = chód 529 l' = nach = po 270 — l'ragli przeciwstawienie do „l'fani" = przede mną, znaczenia „zabieg" nie ma w słowniku

32) — (rdzawe) bure = płowe — (niechaj) a to —

33) — (niech świadczy) świadczyć będzie —

36). — (odległość trzech dni drogi) drogę trzech dni —

37). — (więc) i — (prętów) gałązek — V białej V topoli „liwne"[274] = Weisspappel — (świeżych) młodych „lach" = młody[278] pręt nie może być świeży — (naciąga / wcięcia —

38). — (w żłobów) do żłobów, owce przy żłobie nie patrzą na dół, co stoi przy żłobie tylko na to, co stoi w żłobie przed nimi — (w koryt) do koryt

39). — (trzody) owce (nie trzody tylko poszczególne owce poczęły i rodziły) — (trzody) jagnięta

40). — (ustawiał) skierował „nusan" = wenden = richten — (wzrok) przody „pünch = das Vordere, front 456 — V wszystkie V ~~zdrowe~~ — (trzody) w trzodzie = bacojn — (swoje) sobie = „loj" ustawiał V do V = al

41). — (ilekroć puszczano) przy każdem goniem owiec silnych — (w koryta) do koryta —

42). — (i tak) więc były — 43). — sługi V i wielbłądy V

Rozdz. XXXI

1). — (mówiących) mianowicie. — (zrobił) uzyskał = erwerben[438]

2). — (oblicze) twarz — (był) była

4). — (powstał) posłał = wajiszlach — (do stada owiec swoich) do swojej trzody = el cojnoj.

6). — (całych) wszystkich

7). — (zwodził) szydził ze mnie = urągał mi „husal 150 = verhöhnen = verspotten — (szkodzić) źle mi, złości, wym być wobec mnie „ra" = przymiotnik = böse 546

./.

327

9). —(odłączał) odejmował „ncal" 367 abziehen, = entziehen —(dobytek) owce —

10). —(puszczania) gonienia —(stada) owiec —(podniosłem oczy) wzniosłem wzrok

14). —(albo) czyż. — 15). —(wciąż) także = gam —(zjada) zjadłby möchte albo używałby = genießen 33 —(srebrniki) majątku = pieniądzy w znaczeniu ich posagu. —

16). —(synów) dzieci —(tobie) do ciebie = cylechu

17) —(podsadził) wsadził. —(synów) dzieci —

18). —(stada) bydło —(dobytek swój) nabytek swój // który nabył // = asser ruchość. — „miknec kinjanoj" 508 = stada i bogactwa (sobie). —(wrócić) pójść. —

19). —(A) i — 20). —(wkradł się w serce) całkiem przeciwnie boleśnie zwiódł serce „ganaw lew" 119 = das Herz schwerz. lich täuschen —(więc) ponieważ nie = al bli. —(ucho dzić) odejść = uciekać „barach" 99 = fortgehen = fliehen

21) —(tedy) i —(szedł) odszedł —(powstał) wyruszył —(przeszedł) przeprowadził przez, —(oblicze) wzrok „panch" 456 = Blick —

22). —(ale) i —(opowiedziano) doniesiono „nugad" 345 = anzeigen benachrichtigen —(uszedł) uciekł —

23). —(doścignął) dogonił

24). —(A) i —(do Jakoba) z Jakobem = „im"

25). —(więc) i —

26). —(tedy) i —(cóżeś) dlaczego „mah" 290 = warum (tadeluð zieś) i zwiodłeś serce moje (jak zd. 20) i uprowadziłeś —(jako branki wojenne) jak pojmane mieczem „szwijn" 561 = przymiotnik = gefangene — „cherew" = miecz, Schwert.

/.

27). – (aby wyjść) aby uciekać = chcąc uciekać jak zd. 20 i 22
(abym odprawił) gdyżbym odprawił = a odprawiłbym cię,
(z tamburetem) z bębnem „soif" = Pauke 640
28). – (nierozumnie) głupio „ 384 suchal" = sich töricht benehmen
30). – (skradłeś) ukradłeś – 31). — (Ale) i – (obawiałem się) bałem
się – (sądziłem) myślałem „ 45 umar" = denken, –
(że porwiesz) abyś nie porwał, „pen" = aby nie
32). – (wobec) w obecności – (zbadaj) zobacz = oglądaj =
rozpoznaj „nuchar" 360 = erkennen = sehen
33). – (przybył) poszedł (ging a nie kam) – (przybył) wszedł –
34). – (a) i – 35) – (więc) i –
36) – (zapłonął gniew Jak.) zapłonął gniewem Jakób =
rozgniewał się – (przestępstwo) grzech „pesza" 469
= Sünde – dulak" = hitzig verfolgen 134
37). – (brania – bracia) krewnymi – krewnymi (zd. 32)
38). – (u ciebie) z tobą = imoch – (byłem) niepo-
trzebne, bo orzeczeniem jest wyraz „rouiby"
achtełem = od rzego pochodzi
39). – (z ręki mojej żądałeś) odemnie żądałeś „bukasz
mijad" 97 = von jemand fordern – (czy) – drugie (czy) i –
40). – (skwar) susza = posucha, 193 chorew = Dürre = Trockenheit
(mróz) zimno, „kerach" = 575 = (Eis) Kälte – (moje) dla mnie = li
41). – (owce) trzodę –
42). – (cześć Boża) i uwielbiony (Bóg) przez Izaka (zd. 53)
(były) byli – (próżno) próżnemi rękami „rajkom" 542 =
mit leeren Händen – (Nędzę) utrapienie = Bedrückung 426,
V.

(rozsądził) rozstrzygnął „juchach" 219 = entscheiden
(wczoraj) wczorajszej nocy „emesz' 40 = gestrige Nacht
43). — (synowie - synowie) dzieci - dzieci — ~~to - to~~
(stada - stada) trzody - trzody — 45). — (zatem) i —
46). — (braci) krewnych — (nazbierali) wzięli = „lukach" nie „lukat"
47). — kopiec ten V niech będzie V — zdania 47. i 48. przestawione
49). — (Micpa zaś) i Micpa — (spoglądać będzie) wyrozumiałym będzie na mnie i na ciebie, „cufuh bein" 487 = Einsicht haben zwischen zwei. — (rozłączymy się) rozłączy się singul. = jeżeli zdala będzie jeden od drugiego „susar" 393 = verborgen sein vor jemand.
50). — (choćby ~~&~~ nie było człowieka) zdanie wtrącone: nie ma nikogo między nami, ejn isz = nikt, 30.
51) — (usypałem) postawiłem (z kamieni) „juruh" 230 = hinstellen
52). — do mnie V poza kopiec ten i V poza
53). — (na cześć (Boga) ojca) na uwielbionego przez ojca swego „pachad" 449 = Gegenstand der Verehrung (d.h. Gott)
54). — (więc) i — (ofiarował ofiarę) zarznął bydło na ucztę zuwach = zarzynać, zewach 153 = Mahl (vom Geschlachteten) Malzeit — (braci) krewnych. — (spożyli) jedli — (przenocowali) nocowali.

Rozdział XXXII

1). — (więc) i — (wczas) — (a powrócił) i wrócił
3). — obóz to Boży) obóz Boga to
4). — (wtedy) i — (pól) równiny „sdaj" 568 = Gebiet = Ebene

/.

5). –(rzecze) mówi – Jakob / u Łabana /
6). – i osły –(stada) trzody – 7). –(ale) i –
8). –(strwożyło go) strwożył się –(tedy) i –(ludność) drużynę = =orszak, „am" 421 = Gefolge. –(stada) trzodę –bydło / i wiel„ błądy / –(obozy) hufce „machne" 300 = Haufen.
9). –(jednego (oboru) hufca) –(stanie się, że obóz pozostały umknie) będzie dla hufca pozostałego jeszcze ratunek (ratunek) „pleitu el" 453 = es ist für ... noch Rettung.
10). – urodzenia / twego / –(ojca) mego Abr.) przodka, „ów" = Ahn.
11). –(nikły) mało znaczny –(stanowię) dostały mi się (w udziale) dwa hufce. „hüju" = zu Teil werden, 144 –(przebyłem) przeprawiłem się
12). –(ocal) uwolnij, „nücal min" 367 = befreien –(obawiam się) boję się go, –(pobił) zabił, „nüchu 359 = zabić –(matkę wraz z dziećmi) matkę przy dzieciach, „ejm al bunim" = 416. = Mutter bei den Kindern –(jako) jak.
14) –(więc) i –(co wziął pod rękę) co prowadził ze sobą, „bü" prowadzić 75. – „b'jad" = mit 211, b'judoj = ze sobą.
15). – owiec / maciorek / dwieście, „ruchajl" = Mutterschaf. 539.
17). –(postępujcie) idźcie –(przestrzeń) miejsce
19). –(odrzekniesz) powiedz = powiesz, – do sługi
21). –(rzekł sobie) myślał „ümar" = denken –(ujrzę) chcę wzdrzeć (zobaczę) –(obliczem) na mnie = na moją osobę = „punoj"
22). –(postępował) szedł –(przed obliczem jego) przed nim –(nocy tej) w nocy tej = balajlu – 23). – w nocy –(wziął) zabrał
24). –(przekroczył z nimi) przeprowadził je przez, „üwar" 397 = durchführen. –

/.

25). – (Ai – (aż do wejścia jutrzni) aż do zjawienia się jutrzenki, „ălŭ" hasśachar" 582 = die Morgenröte erscheint, „jutrznia" znaczy Frühmesse. – 26). – (ale) gdy – 27). – (weszła jutrznia) zjawiła się jutrzenka) – (póki nie) chyba, że = tylko jeżeli, „ki im" = sondern wenn = ausser dass. 249. – 28). – (więc – a) i – i –

29). – nie Jakób (nazwany) będzie „nmar" = genannt werden – (ale) tylko = ki im, – (istotą boską) bóstwem (jeden wyraz)

32). – (przeszedł przez) przeszedł koło = mimo = minął, „ewar" 396 = vorübergehen, – (ale, ochromiał) a on chromał –

33). – (synowie Izr.) potomkowie Izr.. „b'naj" Izr. – 89 = Nachkommen Israeliten – (ujął) chwycił jak zd. 26.

Rozdz. XXXIII.

1) i 5). – (podniósł oczy swe) uniósł wzrok swój – (spojrzał) patrzał – (przybywa) nadchodzi = nadciąga –

3) – (ale on sam) a on – (postępował) szedł –

7). – (przystąpił) zbliżył się (już stał przy nim) – 9). – (dużo) dosyć 525

10). – (ujrzałem) patrzałem na – (istoty bosk.) bóstwo. – (a) i –

11). – (błogosławieństwo) mój dar Boga, „birchusi" = (Segen) = = Geschenk Gottes 101.

13) – (tedy odrzekł mu) i rzekł do niego – (trzoda) owce (bydło ssące) krowy karmiące „bukor ūlojs" 97 = säugende Kühe – (ciążą mi) staranie o = dozór, opieka nad.: ciąży na mnie = liegt mir ob 414. (ja mam pilnować) – gdyby (zbytnio = bardzo) gnano, „dufak" 136 = heftig antreiben

·/.

14). – (zatrudnienia) dorobku = nabytku t.j. bydła, „mlucha"[307] = = das Erarbeitete = Vermögen = Habe

1(6). [16] (więc) i – (dobytku) bydła „miknch" = Vieh 327
(zrobił) wystawił –

18) – (tedy) i – (uszczęśliwiony) zdrów,[505] = wohlbehalten = unversehrt

19). – z rąk \ synów \ Chamora

20). – (ustawił) wystawił = aufstellen (ustawia się przedmioty gotowe)

Rozdz. XXXIV

2) – (porwał) zabrał –

3) – i (przemawiał do serca) pocieszał „dwar al leiw"[125] = = zureden = trösten. –

5). – (ale) i – z trzody \ jego \ – (zamilczał) milczał –

6). – (tedy) i – 7). – (A) i – (zawrzało w nich) rozgniewali się = zapłonęli gniewem „chiruh loj" 193 = er war zornig = sein Zorn entbrannte – (że) ponieważ

10). – ~~Korzon~~ (usadowicie się) weźmiecie się w posiadanie „uchaz" = sich in den Besitz setzen. 22.

11). – (A) i – 12). – powiecie \ mi \: ajli – ~~ja~~ dam –
(jak) tak, jak, Kaaszer = sowie

13). – (ale) tedy = i – ~~dla tego~~ – (zwodniczo) wybiegiem wykrętem = przez fałsz „mirmuh rzeczownik – Falschheit = Trug = List. – 14). – (więc) i –

15). – (uczynimy zadość) przystaniemy = zgodzimy się „jauth" = gezienen = przystawać = zgodzić się 208

16). – (A) i – /

./.

39 20

19). – (pragnął) upodobał sobie „chufác'b" = Gefallen haben – 20). – (ich – ich) swego – swego (mężów) mieszkańców

21). – Vniech V zamieszkają – (dość) z obu stron „judaim" 211 = die beiden Seiten, „rehaw judaim" 538 = weit nach beiden Seiten – (weźmiemy) będziemy brali – (oddamy) będziemy dawali

23). – (wezmiemy radość) zgódźmy się jak zd. 15.

24). – (więc) i – (obrzezali) dali się obrzezać wszyscy płci męskiej –

25). – (przybyli) – weszli – (pewni siebie) ufni –

27). – (w którym) ponieważ aszer = ki 64

30). – (co do ilości) dającej się policzyć = mogąca być policzona albo garstką drobną (małą) „mothej mispor" = ein geringes Häuflein 339. – (to) i – (będę) zostanę

Genesis

Rozdział I.

2 zdanie: תֹהוּ וָבֹהוּ są ~~przedmiot~~ rzeczowniki a nie przymiotniki

a ciemność nad otchłanią a nie nad otchłanią ciemność

opuszczone

elohim jest rzeczownik więc „duch Boga" a nie „Boży"

al pnei hamajim = nad powierzchnią wód a nie „nad wodami" opuszczono tłomaczenie wyrazu „pnei"

3 zdania: wajojmer elohim = i rzekł Bóg" a nie „i Bóg rzekł"

ojr = światło a nie światłość"

4 " opuszczone „i"

„i widział Bóg światło, że dobre", a nie „Bóg wi" dosłownie
" dział, że światłość jest dobra.

opuszczone „i wein" „i między"

5 " „i nazwał Bóg" a nie „i Bóg nazwał"

„wajhi" pochodzi od hyjn = być, powstać, nastać a nie minąć (verstreichen)

6) " ~~... jest rzeczownik a nie rzeczownik~~

7) " 3 (Bóg) rzekł

8) " 3 (Bóg) nazwał

„minął" jak zdanie 5.

9) " 3 (Bóg) nazwał

11) " ~~desz~~ „daszu" = hervorsprossen = porość a nie „pokrzyw"

12) zdanie: (3) ziemia wydała

14. " kaszmaim = rzeczownik a nie przymiotnik
a więc „nieba" a nie niebieskiem

15) " tak samo

16) " menszeles = rzeczownik

17) " i Bóg umieścił je
kaszmaim rzeczow

20) " tak samo

22) " „zapełniać" nie wypełniać wod

24) " niech ziemia wyda
wypuszczone „erec"

27) " i Bóg stworzył
stworzył ich mężczyzną i Kobietą

28) " opuszczone „lihem"

II

2. zdanie — — ~

3 " opuszczone „Bóg"

4 " „ajlé" = zaimek a nie „otó"

6 " „ajd" singul.

7 " brak „i", ~ wieczniszy Bóg a nie Bóg Wiek.
7, 8, 9.

8. zdanie — ~

erkentnis

9) " ~ — drzewo poznania (rozpoznania) dobrego i złego a nie znajomości (i 17 zdanie

10) " ~ — „w boju" powstały (stały się) a nie „zamienią się"

11) " „szajm" nazwa (rzeki) a nie „imię"

15) " ~, ~, „człowieka a nie „Adama" bo nazwa ta dopiero później powstała

17) " opuszczone „mojs"

18). " ~, ~.

Tłomaczenie

1) nie dosłowne miejscami „wolne" n.p. I 4.

2) opuszczono miejscami wyrazy pojedyncze I. 4. 24. 28. II 3. 7. 17.

3) nie przestrzegano kolejności wyrazów I 2, 3, 5, 7. 8. 9. 12, 17, 24, 27. II 2. 7, 8, 9, 10. 15. 18

4) dobierano wyrazów o znaczeniu niewłaściwem n.p. I. 5. 11, 22, II. 4, 9, 10, 11,

5) części mowy oryginału tłomaczono odmiennemi częściami mowy n.p. I. 2, 14, 16, 17.

zdanie Rozdział 35. (proponowane zmiany są podkreślone)

הִנֵּה הָעֵמָּה הָעֵצ

1) zbuduj = wystaw (ołtarz) עָשָׂה robić, czynić, działać.

2) (domowników) swych

" zmieńcie (szaty)

3) zbuduję = wystawię (ołtarz)

" w (drodze) (nie „na" drodze)

4) wydali (bożki) nie „oddali", bo nie otrzymali je od niego Jakóba

ויֵ = przy, ~~obok koło~~ " który „był" „niedaleko" zamiast „koło" Szchem

9) objawił się (Bóg) יֵרָא

" ponownie (zamiast „jeszcze raz")

" po powrocie „jego"

10) „ki im" = lecz tylko

11) do niego (zamiast „mu")

" wszechmocny (zamiast wszechpotężny)

" słownik 497 mnóstwo (zamiast „zbór" ludów)

12) tobie dam (zamiast oddam")

14) wylał na nim (zalewkę) i polał go olejem

16) rodziła

17) nie bój się

18) Ben-oni Schmerzenssohn syn boleści mojej

" a ojciec

20) i (więc) — wystawił (postawił)

22) słyszał o tem

Rozdział 36

4) i (urodziła)

(6) i (zabrał)

" (dobytek) swój

./.

~~6) które~~
12) nałożnica (przybrana żona)
40) według (podług)
" według imion (nazw)

Rozdział 37.

1). i (więc) zamieszkał
2) mając (w wieku) 17 lat [Hebrew]
" donosił √ Józef
3) pasiim [458] = do kostek (pstrą)
4) przyjaźnie ~~spokojni~~ (~~zgodliwie~~) spokojnie
5) i (gdy) śnił się
6) i rzekł
7) a oto — podnosząc się [participium] (powstał) —
" i nawet = także (także) ustawił się (stanął)
8) do niego (mu) — będziesz [futur.] (chcesz) królować
" będziesz (chcesz) panować (władać)
11) sprawę (rzecz) = opowiadanie
" rozgniewali się na niego (zazdrościć) (snu nie można zazdrościć mkonum)
18) i (a zaczem) — zmówili się (ukuli) wychylać [Hebrew]
19) mistrz snów (snowidz) w tekście są 2 wyrazy
21) [Hebrew] ~~człowieka~~ (istoty) [Hebrew] = dusza, istota
22) i (a) potem rzekł do niej
23) długą do kostek (pstrą) jak zdanie 3.
25) ~~przyb~~ i (wielbł.) — i idące (wędrujące)
27. bratem √ naszym —

28). — przeszli (przechodzili) —— i (więc)
32) — (pstrą) suknię do kostek (nóg). — zaniesli (zaniesiono) ojcu swemu (ich) l. mn.
33) — został (jest) rozszarp.
34) — „przez" niepotrzebu
35) — i (a powstał.) — odmówił (odmawiał) pocieszać ich ~~ich pocieszania go~~ (się) ~~pociec~~ sz'oilu ? grób, podziemie,
36) i=a (więc) — Potyfarowi (potifa.) przełożonemu (naczelnikowi)

Rozdział 38

1) zwrócił się (obozował) „jeit = pochodzi od nutu נָטָה = sich wenden
" a imię jego (którego imię)
2) kupca Kananity (Kana..) isz Knaan = kupiec 256
" wszedł (przybył).
5) a on (Jehuda) był w Kezyb
9) iż nie dla niego będzie to potomstwo (nasienie)
" aby nie dał potomstwa (nasienia)
11) — jako wdowa (wdową)
" mówił = powiedział (myślał) (gdyby tylko myślał, toby ojciec jego nie słyszał)
" także on (i on)
12) i (a) pocieszył się
" do strzygących owce jego (aby strzyc owce swe)
„gojzzaj" = Scherer słownik str. 114
13) mianowicie (mówiąc) słownik str. 45 (albo „słowami)
" zwinęła się nią (otuliła się)
14) w bramie (u wejścia)
" „przecież" nie potrzebne

15) — i (więc) — zakryta była (miała zakrytą) twarz jej.
17) — ze stada (ze stada) kóz
18) — tedy (więc)
20) i (a postał) — ~~ze stada~~ ("(ze stada) kóz") — b'jad = przez
× niepotrzebne wyrazy
słown. 211.
(wyraz „pękę" niepotrzebny
bo „gdzie księżycem" znaczy koźlę
21) — nierządnica (zalotnica) bo tu inny wyraz niż w zdaniu 15. — rozpust
23) — ~~sta~~ wzgardzeni (skaubieni)
24) mianowicie (mówiąc) jak w zdaniu 13.
" nierządu (zalotów) — przez nierząd (zaloty)
26) — i więcej (nadal)
27) w czasie \ jej porodu
28) u ręki tej — ~~coś~~ czerwonego (nić purpurowa
ten wyjdzie (wyszedł) futur.
29) gdy cofnął (napowrót wciągnął) — a oto (że oto)
" tedy (teraz) rzekła —

Rozdział. 39.

1. zaprowadzony = zawiedziony (sprowadzony) (przecież nikt
" Potyfar imię własne go nie sprowadzał
" ~~naczel~~ przełożony (naczelnik) (straży albo katów
4) przełożył (ustanowił przełożonym)
6) ki im = jak tylko (tylko) — które \ on spożywał.
i (ale) Józef
9). ~~wi~~ wielką taką (tą)
21) wajajt? ~~zuwenden~~ zuwenden, zwrócić, skierować,
22) i (a)

szar hamaszkim = starszy podczaszy = Obermundschenk
szar haojfim = starszy piekarz = oberbäcker

Rozdz. 40.

3) – „Katów" niepotrzebne Scharfrichter
4) – i przydzielił — jakiś czas (rok)
5) – którzy byli z „aszer" u króla
6) ~~gdy~~ i (a) odpowiedz.
10) – porach = kwitnąc – nicu = kwiat – ~~a ten zielemiejąc~~ zielenieć
(„eszkoil" nie znaczy szypułka) bukiet, ~~Strauss~~
11) w (na) rękę = do ręki
12) – takie √ jest — trzy dni są (heim)
13) w (na) rękę — (gdy) kiedy
17) wyrobu piekarskiego (pieczywa)
√ były wszelakie żywności
nad głową moją — i ptactwo
(widziałem) wyjadające je x. partic.
19). za (jeszcze) trzy dni – jak w zdaniu 13) – wyraz „jeszcze" niepotrzebny
zdejmie (zniesie) głowę
20) (wyniósł) dodał = doliczył głowę starszego podczaszego
i starszego piekarza do sług swoich. —
do podczaszostwa jego (swego) – do (na) rąk

Rozdz. 41.

2) – w trawie (sitowiu) słowa. 21.
4) – (wypasłych) tłustych = jak w 2. zdaniu
6) cienkich (chudych) — pełnych (tłustych)
9) – starszy podczaszy – przypominam sobie (muszę wspomnieć)
10) „Katów" niepotrzebne — starszego piekarza
albo przełoż. straży albo przełoż. „katów"

אשכול = pęk jagód, winogr.

39, 22 ~~w rękę~~
40, ~~23~~ ~~w rękę~~
" ~~11.~~ ~~na dłoń~~
13. ~~w rękę~~
21. ~~na dłoń~~
40: 10. szypułki

Ktoś może być grubym albo cienki = nikły a nie tłusty, bo nie ma kształtu – ani chudy, bo nie ma ciała

14) – z (lochu) więzienie (loch = wyraz niższych warstw i germanizm

15) – słyszałem o Tobie mianowicie (mówią)

16) i (a) odpow. דָּבָר rzecz, sprawa, przedmiot, wywód, mowa, zdanie, coś,

28) (sprawa) słowa, które powiedziałem
דְּבָרִי = rozmowa, przypowieść, słowo,

31) achrei-chein = następnie później = przysłówek

34) „i zbierze jako daninę" – przed wyrazami piątą część"

35) i ∨ niech strzegą.

37) i (więc) spodobało się

38) podobnego temu mężowi chuże — i Freund słow. 213

39.) skoro (Bóg pozwolił tobie) wiedzieć to... wissen lassen
„ wyższy " wiedząc o tem

42) „odziano / odział go. perf. fav. nie odział go

43) awreich = segnen = Glück wünschen słow. 6,
„życzcie mu szczęścia" = kłaniajcie się

46) – tedy (więc)

47) – accus. urodzaj obficie przysłówek 507 (urodzaju obfitość)
dalsze wyrazy „pełnemi garściami" zupełnie nie potrzebne bo już jest wyraz „obficie" zresztą „urodzaj" nie ma garści

48) – swiwojsehu = przysłówek nie rzeczownik
(które były) naokoło niego (miasta)

49) – bez liczby (bez liku)

51) – cały Dom ojca mego (wszystko z domu –)

53) i (więc) – przepowiedział ∨ był

55) – wyjęcie futur. (wyjęcie)

57) szuwar = zboże kupować albo sprzedawać

Rozdział 42.

2) – znajduje się = jest (istnieje) (istnieć może istota)
i będziemy żyć a nie umrzemy futur.

57 26

4.) wypadek = Unfall (nieszczęście)
5). i (zatem)
6) i (więc)
9). (nagość) nieobronne miejsca
11. Vmy rzetelni jesteśmy
12). (nagość) nieobronne miejsca
13). (u ojca) ~~u ojcu~~ przy ojcu
14). Vmówiąc
16) i przyprowadzi (aby zabrał) — (u was) przy was
Vwy (jesteście
18). i (więc) — i będziecie żyli (abyście żyli
19). (zakup) zboże zapas ~~potrzebę~~ dla głodnych waszych domów słown. 547.
21) (na bracie) wobec brata
czyż ~~nie powiedziałem~~:
(rzekąc) ~~mówiąc~~ ~~słowami~~ =
(na chłopcu) wobec chłopca,
(słuchaliście) usłuchaliście
26) włożyli (nałożyli)
27) — a oto (że oto) ‏אמתחת‏ = Futtersack, biesag '54
28) — zwrócony został (jest) — w (tłumoku) worku
(uszły) zamarły serca ich.
(cóż takiego) czemu taką rzecz wyrządził.
29. co spotkało ich (przygodziło) — mianowicie (mówiąc)
32) ~~przy ojcu~~ naszym (u ojca)
33 a zboże; potrzebę dla głodujących domów waszych
34) podróżować jako kupcy słow. 382
35) srebrników (swych) jego — wszelki srebrników Vswych
38) (zstąpi) pójdzie) ‏ירד‏

Rozdz. 43

1) a (ale) głód — 2) (zapas) zboże = żywność —
(zupełnie) w całości — ~~(więc)~~ tedy ~~(skoro tedy)~~
wróci nie
3) nie ujrzycie (ujrzeć wam) — przysięgając (zaprzysiągł
4) „jiszchu"? postać (zejdziemy) [Hebrew: נרדה] pojedziemy? [Hebrew]
6) (złe wyrządz.) skrzywdziliście — opowiadając (mówiąc)
7) — pytając = badając (wypytywać)
i będziemy żyli i nie umrzemy (abyśmy żyli a nie pomrzemy)
10). nie byli zwlekali — ki atu — jak teraz —
„już" niepotrzebne
11). z najlepszych rzeczy (z opiewanych) [Hebrew: מזמרת] słow. 57.
i pieniądze = srebro (bo srebro)
zwrócone (złożone) — zwrócone dwieście (zabierzcie
15. dar ów (dar też) — „lifnej Jósef" = przed Józefem
16). (wprowadźże) wprowadź

12). 15) (podwójne) dwojakie t.j. pieniądze zwrócone przy pierwszem kupnie i pieniądze na drugie kupno

Genesis

~~zdanie~~ Rozdział 48.

liczby oznaczają strony słownika hebr. niemieckiego dra. Fürsta

1. ~~(więc)~~ Tedy

2) – ~~(A)~~ i – ~~(opowiedziano)~~ doniesiono 345 (mówiąc) i mawiono
~~(przybył)~~ idzie

3) – ~~(wszechpotężny)~~ wszechmocny – (mi się) się mi

4) – ~~achizas = posiadanie~~ 22. – (nie własność)

5) – ad boi = ~~do~~ przybycia mego ~~do ciebie~~ – (mi) do Micr ~~moje~~ (własności zbyteczne)

6) – ~~(potomkowie)~~ ~~dzieci~~ – (zrodziłeś) spłodziłeś (mężczyzna nie może rodzić)

7. – ~~(przybywałem)~~ szedłem – (gdy jeszcze została) na.

9). ~~(A)~~ ~~i~~ el uwio do ojca swego – (odrzekł) rzekł
(to są) oni są – przyprowadź (proszę)

10) ~~oczy~~ (oczy) wzrok – (ociężałe były) przytępiony był

12) (Tedy) i – (a) i

14) ~~(Lecz)~~ i – (chociaż) a ten = w'ki –

15). ~~(strzegł)~~ prowadził wodził (nuik = leiten = führen 547)

16). ~~(młodzieńców)~~ ~~chłopców~~ – ~~(mianowane)~~ ~~nazwane~~

17). ~~(odsunąć)~~ usunąć z głowy

19). ~~w ilom = a jednak~~

20) ~~(więc)~~ i – (rzekł mu) mówiąc – (więc) i

21) ~~„mais" partie, (umieram) jestem umierającym~~

22) ~~–(z tego) zbyteczne~~ – (biorę) zdobyłem lukachti 281

Rozdział 49.

1) (Tedy) i – (zbierzcie) zejdźcie się = zgromadźcie się

3) -(pierwiastek) początek 525
4) (porywczość) lekkomyślność = swawola (Übermut 450)
5) -(przedmiotami) narzędziami, (klei 253)
(swary) miecze 305 — chumos" = gwałt 183 zbrodnia
6) (W) do rady (uchronić) skaleczyć — (wołu) byka = Stier 577
7) (okrutna) zacięta = hartnäckig 579. —
9) - (~~z łupu~~) ~~od łupu~~ — (wzniosłeś się) dorobiłeś się = wzrosłeś
empor steigen
alu = emporkommen 417.
(podrażni) podniesie = aufzicken = kim 499
10). —(ustąpi) odstąpi = opuści —(służyć będzie) dostanie się (w udziale)
11) (winogradu) winnej macicy (gefen = Weinstock)
(winograd znaczy wić, latorośl.)
(~~we krwi~~) ~~w~~
(u delikatnej gałęzi) do winnej gałązki = Rebe
szojrajk 620
(we krwi) w soku (dam = Saft der Traube 134)
12) (wypłucze) wypierze Kibajs = waschen 241
chachlil = rzeczownik = Färbung (der Augen) röllich 175
(iskrzyć się będą) czerwone będą oczy albo czerwieni oczy z wina
a (bielsze) białe zęby od mleka „będą" zbyteczne
nie ma żadnej podstawy, żeby tłumaczyć „bielsze"
13) (brzegu) pobrzeże — (boki) granice
Ufer Gestade
16). (co) która
17) (rumaka) konia ; dla czego akuratnie „rumak" sis = koń
(pada) spada (z konia)
18) (Twego) od ciebie albo pomocy (jszyju) (wyczekuję)
przez Twojej 234
wyglądam
„Zbawienia Twego" znaczy „Zbawienie Boga"
czyli: wyczekuję aby Bóg został zbawiony

19). „gdyd"109 znaczy Trupp. Krieger, Schaar czyli hufce
hufce natrą (napory naprą) — (naprze) natrze
na piętę

20). „szmajnu"601 (vom Speise Brote) nakrem, (tłuste) pożywne

21). „nusan"374 = von sich geben (eine Stimme) – (niosący) wydający

22) – porjos = particip. od püruh464 = Frucht tragen więc urodzajny
„ben poiros" 89 = junge Pflanze = latorośl,
więc (szczepem owocnym) latoroślą urodzajną
(różdżką owocną) gałązką urodzajną (różdżka nie nosi owoce)
alaj od ülüh wyrastać (o roślinach) więc (różdżką
owocną nad zdrojem) latoroślą wyrastającą (pnącą
się) przy źródle

? 23) rozjątrzają pluralis — ✝ rüwaw526 (Pfeile) abschiessen = wypuszczać strzały
(ostrzeliwują go) wypuszczają strzały na niego

24) „~~bajsom" – w sile~~ „wajiftojzis zroja jodow"449 = und
es sind gelenkig seine Arme. = zwinna siła jego
ramion. — „Boga" zbyteczne — „rojeh" 547 wzr.
czonik „pasterz" — (Wszechpotężny) Wszechmocny

26) albo „dążeń" albo „granic", oba wyrazy nie mogą być
(niechaj spływa (plur)) niechaj dostaną się (w udziele)
tyhjen od hujü stać się.

27. wyraz „drapieżny" zbyteczny. ~~[illegible]~~

28) wszystkich tych pokoleń jest dwanaście
(a oto) a to jest —

29). – (rozkazał) nakazał = polecił

~~31). – pogrzebali –~~

56

33) – guwa = umarł (zgasł) – przyłączon obecnie nie używa się tej formy.

Rozdział 50.

2) (roskazał) polecił
4) (mówiąc) w te słowa (na końcu zdania tego) (w uszy) przed uszami (oto) patrz lejmor
5) I Kiwroh = 262 = Kopać. Kupić. (który nabyłem) wykopałem (tak jak Herxheimer)
II (powróciłbym) wrócę
6) (A) i — 7) (wszyscy najstarsi) najznakomitsi
8). dzieci swe \ i trzody swe owce \ i bydło swe opierzone
9) (okazały) liczny — 10). gojren = 122 geebneter Platz „gojren haatod" 26 Stechdornplatz – (Boisko cierniowe) Plac tarniowy. –
13). wyraz „grób" przed wyrazami „od Efrona" wykreślić
14) (potem) i — 15) (odwetować) odpłacić
17) (mówiono) mówili
18) (zatem) i — (niewolnikami) sługami swed. Knecht
19) (im) do nich — 22) (dom) domownicy
23) (A) i — (synów trzeciego pokolenia) prawnuków 597
24) (zaprzysiągł) uroczyście przyrzekł